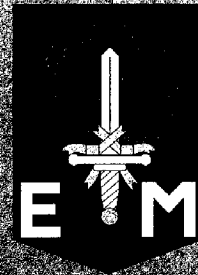


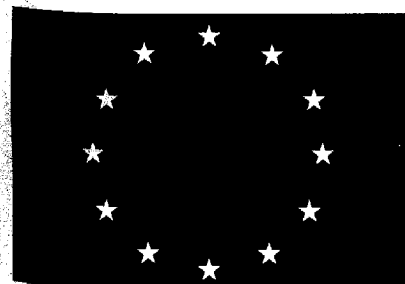
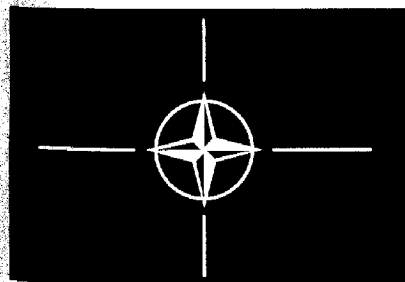
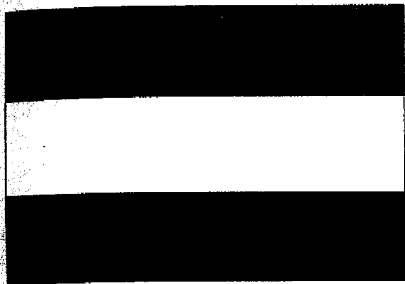


INFO-SCOOP



INC
013698

7
3



Eind P.W.T.S. Mening

De voor u liggende Info-Scoop maar uit twee artikelen bestaan moet men niet maken met het feit dat er onvoldoende kopij zou bestaan. Integendeel. Maar gezien de personele situatie, een groot deel van het personeel van 101 Mipel neemt deel aan de P.W.T.S. en het overige personeel vast met het geven van lezingen aan eenheden die op het punt staan uitgezonden te worden, is het momenteel niet mogelijk u uitgebreider te informeren over gebeurtenissen die normaal gesproken onze aandacht vragen. In deze Info-Scoop treft u aan een artikel over Kosovo en een artikel over 'Risico's in vakantielanden'.

Kosovo: Vluchtelingen getekend door angst en verschrikkingen, staat met grote letters geschreven op de voorpagina van het AD van zaterdag 10 april. De ontberingen zijn af te lezen van de gezichten van de Albanese vluchtelingen uit Kosovo.

'De humanitaire catastrofe die in en rond Kosovo door de Joegoslavische president Slobodan Milosevic is aangericht, is van zo'n omvang dat de NAVO-bombardementen zullen doorgaan tot hij aan alle internationaal gestelde eisen heeft voldaan', aldus NAVO-secretaris-generaal Solana. In een gemeenschappelijke verklaring stelden de NAVO-bewindslieden dat de aanvallen zullen doorgaan zolang Milosevic niet voldoet aan de eisen die door hen zijn gesteld. Eén daarvan is het staken van militaire acties in Kosovo. Ook wordt gezegd dat de vluchtelingen onvoorwaardelijk en veilig kunnen terugkeren.

In het artikel 'DE ESCALATIE NA DE MISLUKTE VREDESONDERHANDELINGEN' gaan de schrijvers van dit artikel, de aovi L. Schuijl en aovi G. Brinkman, nader in over de problemen die zijn ontstaan nadat de Serviërs en Kosovaren waren verboden uit RAMBOUILLET zonder ook maar één afspraak te ondertekenen. Op 15 maart jl. wilden de onderhandelaars de beide partijen weer bijeen brengen om verdere escalatie van het conflict te voorkomen. Het uiteindelijke resultaat hiervan was dat de Kosovaren het aangeboden interim akkoord hebben ondertekend en dat de Serviërs dit niet wisten te ondertekenen omdat zij bezwaar maakten tegen het stationeren van NAVO-grondtroepen in Kosovo.

Het uiteindelijke resultaat kennen we: enorme vluchtelingenstromen en op 24 maart startte de NAVO met het bombarderen van doelen in de FRJ. Het gevaar op escalatie van het conflict dreigt toe te nemen nu het Joegoslavische parlement met grote meerderheid heeft ingestemd met een voorstel tot aansluiting bij de unie tussen Rusland en Wit-Rusland. Tot nu toe heeft Moskou daar afstandelijk op gereageerd. In Kroatië wordt zeer verbitterd gereageerd op het westen omdat nu pas zo hard wordt ingegrepen tegen Milosevic.

'Risico's in vakantielanden': Hoe triest het bovenstaande ook mag zijn, toch staat de zomervakantie weer voor de deur. Reisbestemmingen kunnen ronduit gevaarlijk zijn door oorlogssituaties of door een wankel politiek evenwicht. De elnt D. van Amerom heeft wat spijtig verricht om hen die de mogelijkheid hebben straks op vakantie te gaan, te behoeden voor onverwachte gebeurtenissen. Hij stelt nadrukkelijk dat het niet de bedoeling is om op de stoel van onze Militaire Veiligheidsorganisatie gaat zitten. Het ministerie van Buitenlandse Zaken geeft informatie over risicogebieden. Het desbetreffende telefoonnummer staat vermeld in zijn artikel.

Als aangegeven in de colofon is de Info-Scoop volledig samengesteld uit open bronnen. Indien opmerkingen zijn over de inhoud van deze publicaties, wordt verzocht contact op te nemen met één van de redactieleden van de Info-Scoop (zie colofon).

COLOFON

INFO-SCOOP is een maandelijks uitgave van 101 Mlpel
Adres: Simon Stevinkazerne,
MPC 41 A, Postbus 9012, 6710
HC Ede

Telefoon: 0318-683050/3073/
3023

Redactie: Maj H.J. Jacobs, Elnt
P.W.T.S. Menting.

INFO-SCOOP wordt verzonden
aan die instanties welke functioneel
belang hebben bij actuele informatie.

De inhoud van de **INFO-SCOOP**
is volledig samengesteld uit open
bronnen. Overname uit deze publicatie
is toegestaan mits de bron wordt
vermeld.

Indien uw verzendadres is gewijzigd,
gelieve dit doorgeven aan repro 101
Mlpel (zie bovenstaand adres of
telefonisch 031868-3023).

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	2
DE ESCALATIE NA DE MISLUKTE VREDESONDER- HANDELINGEN	2
VERVOLG RAMBOUILLE	2
INTERNATIONALE REACTIES	4
RECENTE ONTWIKKELINGEN	6
DE PARTIJEN	8
SPOK (SRPSKI POKRET OTPORA)	9
RISICO'S IN "VAKANTIE- LANDEN"	11

DE ESCALATIE NA DE MISLUKTE VREDESONDERHANDELINGEN

Aooi Schuijl
Aooi Brinkman

Hoewel de Serviërs en de Kosovaren uit RAMBOUILLET waren vertrokken zonder ook maar één afspraak te ondertekenen, wilden de onderhandelaars de beide partijen op 15 maart weer bijeen brengen. Volgens de Contactgroep was er een consensus bereikt over een substantiële autonomie voor KOSOVO. Die autonomie zou vrije en democratische verkiezingen omvatten voor de bestuurlijke instanties in KOSOVO en een eerlijk rechtsbestel. Ook was er sprake van bescherming van de mensenrechten en de rechten van de Servische en Albanese bevolkingsgroepen. Het grote probleem voor 15 maart bleef de stationering van een internationale troepenmacht die tot nu toe door de Serviërs categorisch wordt geweigerd.

Voor dit artikel is o.a. gebruik gemaakt van: High Albania, Spiegel Historiae, Elsevier, Volkskrant, Now Future, Internet, Frankfurter Allgemeine Zeitung, International Herald Tribune, Reformatorisch Dagblad, NRC Handelsblad, Algemeen Dagblad.

VERVOLG RAMBOUILLET

THAÇI OPNIEUW LEIDER K- ALBANESE DELEGATIE.

Volgens het persbureau 'Kosovo-Press' zou Hashim Thaci ook de zeskoppige delegatie leiden die, alvorens ze naar Parijs af te reizen, eerst nog een officieel bezoek aan de VS zou brengen.

Begin maart maakten vertegenwoordigers van het UCK bekend dat de belangrijkste onderhandelaar van het 'leger' te Rambouillet, Hashim Thaci, de opdracht heeft gekregen een 'voorlopige regering' te vormen. Bijna tegelijkertijd legde de voormalige UCK-woordvoerder, Adem Demaci, zijn positie als politiek woordvoerder neer.

ALBANEZEN BEREID TOT TE- KENEN AKKOORD

Kort voor de hervatting van het vredesoverleg over Kosovo op 15 maart, gaven de Albanesezaten te kennen dat zij bereid waren een politiek akkoord te ondertekenen. Rexhep Qosja, lid van de onderhandelingsdelegatie en leider van de Verenigde Democratische Liga, liet in de Albanese hoofdstad Tirana weten dat de Kosovaren het akkoord zouden



Internet

accepteren. 'De Albanese delegatie zal het akkoord tekenen, omdat het de historische en huidige belangen van het Albanese volk (in Kosovo) recht doet en de weg naar onafhankelijkheid opent', aldus Qosja. Er zou bovendien eensgezindheid zijn tussen het UCK, zijn Liga, en de LDK van 'president' Rugova.

Op de internet-site van het Albanese persbureau ARTA werd kort na de onderhandelingen een tekst gepresenteerd die pretendeerde het (voorlopige) resultaat te zijn van de 'Rambouillet-onderhandelingen'. Inhoudelijk vertoonde de tekst enige overeenkomst met het Dayton Peace Agreement: o.a. een vredes-raamwerk, en een ontwerp-grondwet voor Kosovo. Het meest opvallende is dat in zowel de preambule, het raamwerk, als in de concept-grondwet herhaaldelijk melding wordt gemaakt van de *soevereiniteit en territoriale integriteit van Joegoslavië (en Servië)*, maar dat er geen enkele expliciete verwijzing wordt gedaan naar de voor de Kosovo-Albanen zo belangrijke elementen als *onafhankelijkheid, respectievelijk een referendum daarover*. Wel wordt in de tekst voorzien in *democratische zelfbestuur* voor Kosovo, maar slechts enkele punten garanderen de Serviërs in Kosovo een 'boven proportionele' deelname daarin. Daarnaast behoudt, conform de concept-grondwet, Joegoslavië het recht de *monetaire-, defensie- en buitenlandse politiek* te voeren.

De Amerikanen legden een vredesplan voor waarin de door de etnisch-Albanen bewoonde Servische provincie een aparte status krijgt zonder dat het daadwerkelijk onafhankelijk wordt. In dit plan wordt Kosovo omschreven als 'territorium' en het woord 'republiek' wordt zorgvuldig vermeden. Aan het hoofd van dit 'territorium' komt een 'vertegenwoordiger' die 'buitenlandse betrekkingen' mag onderhouden die moeten stroken met de grondwet van de Federale Republiek Joegoslavië (FRJ).

Dit plan werd opgesteld door Christopher Hill, de speciale Amerikaanse gezant voor de Balkan (tevens VS-ambassadeur in Macedonië) en



Hashim Thaci

James O'Brien, een jurist van het Ministerie van Buitenlandse Zaken. Beiden waren betrokken bij de onderhandelingen die tot het Dayton-akkoord hadden geleid. Centraal in dit plan staat de verkleining van de macht voor de lokale en centrale (Servische) overheden, waar nu de beslissingen worden genomen met meerderheid van stemmen. Kosovo krijgt zetels in het Servische parlement en in de Assemblee van de FRJ. Ook mag het rechters voor het Servische Hoogerechtshof benoemen. De macht op straat blijft echter in handen van de Servische politie. Op lokaal niveau mogen Servische of Kosovo-Albanese politiekorpsen worden gevormd, die de bevolkingssamenstelling weerspiegelen. Volgens de Kosovo-Albanen zal het plan resulteren in een opdeling van Kosovo, niet volgens geografische lijnen, maar in een lappendeken van etnische opstina's (gemeentes). Zij hadden de Serviërs, die overigens slechts 10% van de bevolking in Kosovo uitmaken, politieke en culturele garanties gegeven, maar de Kosovo-Albanese delegatie had niet verwacht dat de Amerikanen zouden proberen hun macht zo te verzwakken. 'Dit plan is een poging om, gesteund door de internationale gemeenschap, Kosovo binnen Servië te legaliseren', aldus een woordvoerder van Rugova.

Het hoofd van diens delegatie, Fehmi Agani, sprak van een plan welke 'niet

in overeenstemming is met de laatste VN-resolutie, dat spreekt over een versterkte status voor Kosovo, beduidend grotere autonomie en een serieuze vorm van zelfbestuur.' De UCK-delegatie ontdekte dat zij het voorgestelde autonomieplan moest aanvaarden, wilde zij zich niet vreemden van de eigen bevolking en de volledige steun van de internationale gemeenschap. Dit zinde Demaci, die overigens niet bij de onderhandelingen aanwezig was, niet. Terwijl de UCK-top in Parijs het akkoord zou tekenen, benoemde Demaci een voormalig voetballer, Suleyman Selimi, tot commandant van het UCK. Deze dreigde dat diegenen die het verdrag zouden ondertekenen, bij terugkeer in Kosovo de kogel zouden krijgen. Demaci's voorstel het akkoord definitief af te wijzen en door te vechten tot de onafhankelijkheid, kreeg geen steun meer. Ook Selimi keerde zich van hem af, zodat deze op 2 maart zijn functie neerlegde.



Demaci
Internet

EERSTE OPPOSITIE TEGEN INTERIM-REGERING KOSOVO-ALBANEZEN.

In de hoofdstad Pristina werd de vorming van een nieuwe ondergrondse Kosovo-Albanese regering bevestigd. Daartoe was in Rambouillet een afspraak gemaakt tussen de drie vleugels die in de Albanese onderhandelingsdelegatie waren vertegenwoordigd: de radicalen van het UCK, de gematigden van de LDK van Rugova en de van de LDK afgescheiden LBD van Qosja. De bedoeling was dat de nieuwe regering geleid door een UCK-politicus, de eenzijdig uitgeroepen 'Republiek Kosovo' onder Rugova zou vervangen. Adem Demaci, verklaarde dat de nieuwe regering 'geen basis heeft en onrechtmatig is.'

BLUFPOKER MILOSEVIC

Milosevic werd in augustus 1941 in het aan de Donau gelegen Servische stadje Pozarevac geboren. Als puber was hij een onopvallend, in zichzelf gekeerd jongetje, die met niemand anders omging dan met een vriendinnetje, Mirjana Markovic. Ze is waarschijnlijk de enige die hem door en door kent. Zeker is dat de wat plumpe Mirjana, doelwit van spot om haar on-elegante japonnen en de plastic bloem in het haar, veel invloed op hem heeft. Zij doceerde sociale geschiedenis en leidt als hartstochtelijk communiste, de neocommunistische partij JUL (Verenigd Joegoslavië Links). De JUL, die begon als een vergaarbak van communisten en generaals, staat nu bekend als de partij van de criminele zakenwereld, van directeurs die hun verliezen uit de staatskas aanvullen en al manipulerend en frauderend steenrijk geworden zijn. Dat in een tijd van internationale sancties, smokkel en hyperinflatie waarmee het volk vakkundig van zijn spaargeld werd geholpen. Markovic is een radicale ideologe, die ten tijde van de grote studentendemonstraties tegen Milosevic 'verkiezingsfraude in 1996 (zijn enige grote nederlaag in eigen land) de democratische oppositie (Zajedno) uitmaakte voor 'militante, woedende zieke beesten' of 'huurlingen en ver-

raders' en hun aanhang voor 'gefrustreerde intellectuelen, afstammelingen van fascistten die in de oorlog zijn verslagen.' Hun dochter heeft een radiostation en een casino; hun zoon rijdt in luxe auto's en leidt het monopolie van de sigarettensmokkel en -distributie. Milosevic raakt tijdens zijn studententijd bevriend met Stambolic, die hem aan zijn carrière helpt: een baan bij het staatsgasbedrijf 'Technogas', waarvan hij al snel directeur wordt. Hij klimt vervolgens snel op binnen de partij, totdat Stambolic president van Servië wordt en hij zijn vriend en beschermeling zijn eigen functie als partijleider overdraagt. In 1987 ontdekt Milosevic het wapen dat hem tot alleenheerser maakt: de kracht van het nationalisme. Tito had sinds 1944 het evenwicht binnen de staat Joegoslavië gehandhaafd door elke etnische groep een gelijke stem en een gelijke plaats binnen de staat te geven en daarnaast op te treden tegen elke groep die meer wilde. Deze gelijkschakeling was voor de Serviërs een belediging. Hadden zij zich niet een eeuw lang opgeofferd voor de bevrijding en de eenheid van de Slavische broeders (Kosovopolje). Hadden zij daarom geen natuurlijk recht op het leiderschap binnen de federatie? Dat Tito hun dat recht ontnam, was een permanente belediging. Het meest krenkend was nog dat Tito de algemeen geminachte Albanese en niet-Slaven die woonden in het heiligste gebied van de Serviërs (Kosovo) autonomie had verleend. Toen de Serviërs in 1987 demonstreerden tegen deze 'discriminatie', waarvan zij onder de Kosovo-Albanese het slachtoffer waren, of meenden te zijn, ging Milosevic naar Pristina om het vuur te doven. Hij zou daar gezegd hebben: 'Niemand mag dit volk slaan.' Voor de Serviërs was dit balsem op hun gekrenkte ziel, voor Milosevic de hefboom naar de macht. Milosevic speelde meesterlijk in op de gevoelens van de Serviërs en greep daarop de macht. Zijn vriend Stambolic zette hij als oud vuil aan de kant. Met massademonstraties wierpen zijn aanhangers de partijleidingen in

Montenegro, Vojvodina en Kosovo omver en vervingen hen door zellieden van hun nieuwe leider. Het werd het einde van de Federatie.

Milosevic is een blufpokeraar. Maar de geschiedenis heeft hem de slechtste kaarten gegeven. Al zijn plannen zijn mislukt, behalve dat ene, allerbelangrijkste: aan de macht blijven. Na Tito's dood in 1980, wilde hij de leider van de Federatie worden. Dit mislukte: Kroatië, Slovenië en Macedonië maakten zich vrij, Bosnië-Herzegovina werd een drama. Joegoslavië is verwickeld geraakt in de eerste grote internationale oorlog op Europees grondgebied sinds 1945. Nu kan Joegoslavië ook nog Kosovo en Montenegro kwijtraken. Niet door Milosevic alleen, maar ook door een reeks misrekeningen van de internationale gemeenschap, dreigt een Balkanoorlog. Hoofdschuldige is hij wel door zijn botte weigering het recht van 90% van de bevolking op een eigen rol in hun eigen gebied te erkennen.



Time, 5 april 1999

INTERNATIONALE REACTIES

FRJ

De premier van Joegoslavië, Bulatovic heeft op 24 maart op de tv de noodtoestand afgekondigd. Het Servische parlement was de avond ervoor bijeengekomen om o.a. de resultaten van de vredesonderhandelingen in Rambouillet en Parijs, te bespreken. Alle parlementsleden schaarde zich achter het besluit van Milosevic, om geen stationering van een NATO-troepenmacht op Servische bodem toe te staan en daarmee het vredesvotum te negeren (één parlementariër onthield zich van stemming).

VS

Na afloop van een overleg tussen president Clinton met de leiders van het Congres, verklaarden de Congresleden dat aanvallen op de FRJ elk moment konden beginnen. De afgelopen dagen klonk er in de VS veel kritiek op de Amerikaanse bemoeienis met het conflict en Clinton moest alles uit de kast halen om de Senaat achter zijn plannen te scharen. Het Congres vroeg zich wel af wat er na de luchtaanvallen moest gebeuren wanneer Milosevic niet zou buigen. Zij waarschuwden ervoor dat het Congres niet bereid zal zijn om troepen naar Kosovo te sturen.

GRIEKENLAND

De voetbalwedstrijd tussen de Joegoslavische club 'Partizan' en het Griekse 'AEK' die op 7 april in Belgrado werd gespeeld, zal voortleven als een heel merkwaardige wedstrijd. Er was geen uitslag omdat de wedstrijd werd afgebroken. Enig doel was te tonen hoe absoluut de verbodering is tussen beide volkeren in de huidige situatie. De meegereisde Grieken zag men weliswaar nog niet het orthodoxe teken maken (drie vingers in de lucht), maar het Servische publiek des te meer. De Griekse nieuwsberichten op televisie beginnen steevast met de 'barbaarse' bombardementen op Joegoslavië. Hoewel het vluchtelingenprobleem ook aan de orde komt, wordt door de media de indruk gewekt dat die vluchtelingenstroom een product is van de NATO-bombardementen en haar moet worden aangerekend. Een deel van de rechtse oppositie is inmiddels nog anti-Amerikaanser geworden. De bijna unanieme protesten tegen de bombardementen gaan bijna altijd samen met waarschuwingen tegen de komst van nog meer 'Albanees-sprekenden' naar Griekenland, dat zich door de criminele elementen onder de 400.000 gastarbeiders uit Albanië, zich toch al niet happy voelt. Daarnaast is er de vrees dat de vluchtelingen de bevolkingssamenstelling in Zuid-Albanië ('Noord-Epirus') gaan veranderen, waar een grote Griekse minderheid woont.

RUSLAND

De Russische premier Yevgeni Primakov zou naar de VS afreizen om bij de IMF geld los te peuten. Onderweg kreeg hij een sein dat er tijdens zijn bezoek eventueel luchtaanvallen zouden worden uitgevoerd. Hierop keerde hij spoorslags terug. Hij verklaarde dat NATO luchtaanvallen niet alleen Joegoslavië zullen treffen, maar de hele wereld zal destabiliseren. Sinds de val van de Muur was de stemming in Moskou niet zo anti-westers. Woordvoerder van dat 'nieuwe koude-oorlogsgedenken', minister van Buitenlandse Zaken Igor Ivanov, kon zijn woede nauwelijks bedwingen. Ook onder de gewone bevolking, gevoed met pro-Servische propaganda, zit de frustratie diep. De mislukte, door het IMF opgedrongen hervormingen hebben de Russen verbitterd. Velen keren terug naar het oude vijandbeeld, dat vertrouwder is dan het geforceerde 'partnerschap met het Westen'.

CHINA.

China, momenteel voorzitter van de VN-Veiligheidsraad, noemde luchtaanvallen zonder een VN-mandaat onaanvaardbaar. Een VN-mandaat bleek daardoor onhaalbaar.

MONTENEGRO

Kilibarda, de Montenegrijnse plaatsvervangend premier, heeft gedreigd dat alle faciliteiten van de VJ in Montenegro zullen worden geblokkeerd, als haar grondgebied wordt gebruikt bij de verdediging tegen NATO-luchtaanvallen op Joegoslavië. Dat heeft de bevelhebber van het Joegoslavische 2e Leger, dat verantwoordelijk is voor de verdediging van het Montenegrijns grondgebied, ertoe gebracht te dreigen met 'ernstige gevolgen' voor iedereen die de VJ hindert in de uitoefening van haar functie. Inmiddels is gezinspeeld op juridische stappen tegen Kilibarda. Kilibarda is een van de meest uitgesproken voorstanders van een (verdere) onafhankelijkheid van Montenegro. Hoewel de aanvallen van Montenegro richting de Federatie tot op heden voornamelijk van verbale aard zijn

geweest, begint de situatie steeds meer overeenkomsten te vertonen met de onafhankelijkheidsstrijd van Kroatië en Slovenië. Ook toen beschikten de beide overheden over enige gewapende macht, al was die van Slovenië beduidend sterker dan die van Montenegro nu. Kilibarda dreigt nu met dezelfde tactiek: *het blokkeren van militaire installaties*, waardoor militairen en hun gezinnen feitelijk worden gegijzeld. Dat is niet alleen in strijd met de relevante federale defensie-wetgeving, maar ook uiterst provocatief jegens de Serviërs met het oog op Kosovo.

Montenegro wordt, mede door dit soort uitspraken, in Servië steeds meer als een 'trawant van de internationale gemeenschap' beschouwd. Het is denkbaar dat Belgrado in ruil voor concessies t.a.v. Kosovo, van de internationale gemeenschap een vrije hand in Montenegro zal bedingen.

De Montenegrijnse president Djukanovic heeft op 19 maart de internationale gemeenschap bekritiseerd vanwege haar politiek t.a.v. Kosovo. Hij stelde dat de NATO Milosevic geen enkele positieve impuls heeft aangeboden om een vredesakkoord te ondertekenen. Het akkoord dat door de Kosovo-Albanezen is ondertekend zou uitsluitend in hun voordeel zijn, terwijl de Servische zijde niets was geboden.

Djukanovic is fel tegen een 'grote mate van autonomie' voor Kosovo, laat staan dat Kosovo een 'derde deelrepubliek' wordt omdat dit ertoe zou kunnen leiden dat de rol en betekenis van Montenegro binnen de Federatie wordt gereduceerd. Vermoedelijk vloeide de reactie van Djukanovic voort uit de Servische beschuldigingen dat Montenegro met de vijand heult, omdat de NATO toen op het punt stond Joegoslavië aan te vallen. Daarvan wil Djukanovic zich kennelijk distantiëren.

ALLIED FORCE: 3 OPTIES

De NATO liet SACEUR en zijn militaire planners drie mogelijkheden uitwerken:

- het eerste plan voorzag in het sturen van een preventieve militaire

troepenmacht naar de FYROM en Albanië om te voorkomen dat het conflict in KOSOVO zich zou verspreiden;

- het tweede plan voorzag in het formuleren van een implementatiemacht, die in Kosovo zou moeten toezien op de naleving van een eventueel akkoord, de zogenaamde K-FOR;
- het derde scenario voorzag in het uitvoeren van luchtacties tegen de Serviërs.

De drie scenario's werden in het Militair Comité, waarin alle lidstaten een stem hebben, besproken. Het Comité bracht vervolgens advies uit aan de diplomatieke vertegenwoordiging in de Raad. Hierna werd de 'Activeringsorder' gegeven.

De NATO heeft de afgelopen dagen (week 14) de eerste fase uitgevoerd, waarbij tientallen militaire en civiele doelen werden gebombardeerd: commandocentra van het Joegoslavische leger en luchtmacht, een opleidingsinstituut van de Servische politie, bruggen over de Donau in Novi Sad, Backa Palanka en Sombor, olieraffinaderijen, aquaducten, een verwarmingscentrale in Belgrado, en bruggen, spoorlijnen, fabrieken communicatiecentra en andere installaties in Cacak, Pancevo, Raska, Aleksinac, Vranje en diverse andere dorpen en steden in Kosovo.

GRONDROEPEN

Over een mogelijk inzetten van NATO-grondtroepen wordt wel gespeculeerd, maar hierover zijn de meningen tussen de NATO-lidstaten nog verdeeld.

Wanneer de Alliantie toch daartoe zou besluiten, is het omvangrijke ARRC ('Allied Rapid Reaction Force') de aangewezen organisatie om die operatie te gaan uitvoeren. Dit Corps, dat op volle sterkte een omvang van 150.000 man kan hebben, vertegenwoordigt de beste NATO-eenheden, zoals de 'Multi Nationale Divisie Centraal', die bestaat uit enkele luchtmobiele eenheden, uitgerust met gevechtshelikopters. Tevens zijn er in het ARRC Amerikaanse en Duitse gemechaniseerde en tankdivisies vertegenwoordigd. Het ARRC zou binnen enkele weken inzetbaar kunnen zijn. In de FYROM zijn reeds 12.000 man gestationeerd. In Bosnië zijn ook al 9.000 militairen van de Amerikaanse 'First Cavalry Division' aanwezig en in de Middellandse Zee verblijven nog 2.000 Amerikaanse mariniers op verschillende schepen. De Amerikaanse voorzitter van de verenigde chefs van staven, generaal Hugh Shelton, heeft al verklaard dat daarentegen een strijdmacht van wel 200.000 man, afkomstig uit alle NATO-lidstaten, nodig is om de Joegoslavische een-

heden uit Kosovo te verdrijven. Logistische overwegingen maken een snelle opbouw ook niet waarschijnlijk:

- een opbouw in Hongarije lijkt niet waarschijnlijk, omdat de Hongaarse overheid haar etnisch-Hongaarse minderheid in de Vojvodina in het noorden van de FRJ, niet in problemen wil brengen;
- Kroatië als uitvalsbasis is geen handige keuze. Hoewel Kroatische havens tijdens de oorlog in Bosnië zijn gebruikt, was de schaal van de overslag van troepen en materieel bescheiden. Een invasieroute naar Kosovo zou door het slecht begaanbare en vijandige Servische deel van Bosnië voeren, of door het al evenmin NATO-gezinde Montenegro;
- troepen, brandstof, munitie en ander zwaar materieel moet dus per schip via Griekse of Albanese havens worden aangevoerd. Afgezien van de staat van de havenfaciliteiten (of het totaal ontbreken daarvan), staat de infrastructuur van het achterland geen snelle doorvoer toe. Resterend Griekenland;
- juist dit land heeft moeite met de bombardementen. Bovendien zullen de Grieken het groeiende belang van de gewantrouwe FYROM niet op prijs stellen.

RECENTE ONTWIKKELINGEN

OPERATIE ALLIED FORCE

Het bondgenootschap heeft besloten haar acties in de navolgende faseringen uit te voeren

- fase 1 : het uitschakelen van de luchtverdediging
- fase 2 : bombarderen van kazernes, commandocentra en wapenopslagplaatsen
- fase 2a: intensivering bombardementen inclusief artilleriestellingen, tankeenheden en grondtroepen
- fase 3 : 'back home' bombarderen van burgerdoelen en de inzet van grondtroepen (?)



SA-3 Site

Reformatorisch Dagblad

De NATO heeft op 24 maart de eer-

ste fase doen ingaan door aanvallen uit te voeren op doelen in de FRJ. Klokslag 20.00u begon de NATO met luchtaanvallen met B-52 bommenwerpers, schepen lanceerden kruisraketten. Belgrado, Novi Sad, Pancevo (Servië) en Danilovgrad (Montenegro) en Pristina (Kosovo) werden bestookt.

De tweede fase ging op 29 maart in door de luchtaanvallen uit te breiden met het uitschakelen van Servische tanks, artillerie en troepen ten zuiden van de 44ste breedtegraad. De doelen boven deze breedtegraad zullen in fase drie worden aangepakt.



De Vrijheidsbrug over de Donau bij Novi Sad werd zondag bij een bombardement vernield.

De Telegraaf

MILOSEVIC OORLOGSMISDADEN

De VS lieten op 5 april weten, president Milosevic van de FRJ verantwoordelijk te stellen voor de excessen tegen Kosovo-Albanen en bewijsmateriaal over oorlogsmisdaden te zullen overhandigen aan het Haagse VN-Tribunaal. Dit Tribunaal heeft Milosevic inmiddels, volgens een Britse krant, aangeklaagd wegens oorlogsmisdaden in Bosnië en Kroatië. President Clinton heeft Milosevic verantwoordelijk gesteld voor de behandeling van de drie Amermilitairen die aan de grens met Macedonië in Servische handen vielen. De soldaten maakten deel uit van de voormalige vredesmacht voor Macedonië, de UNPREDEP, die in februari haar activiteiten staakte. De 350 Amerikaanse militairen voegden zich daarna bij de al aanwezige NATO-troepenmacht E-FOR, die oorspronkelijk was bedoeld om Westerse waarnemers (KVM) in Kosovo

te assisteren bij hun evacuatie.

RIVALEN CLAIMEN WETTIGE REGERING

Twee rivaliserende Albanese groeperingen hebben verklaard de enige 'wettige regering van Kosovo-Albanen' te vertegenwoordigen. Thaci met zijn UCK aan de ene kant en Bujar Bukoshi de 'schaduw-premier in ballingschap' aan de andere zijde beweren volgens hun zeggen de Kosovo-Albanese belangen te behartigen. Bukoshi beweerde onder de huidige situatie een politieke comeback te kunnen maken. Hij zei verder te kunnen beschikken over een strijdmacht van 2000 man, de reeds in Noord-Albanië gestationeerde 'FARK' (Armed Forces of the Republic of Kosovo). Deze militie zou o.l.v. voormalige Albanese officieren uit het Joegoslavische leger zijn opgezet en getraind. Vanuit Albanië trok de FARK enige tijd geleden Kosovo in. Een deel werd door het UCK gevangen genomen, een ander deel liep over en de rest sloeg op de vlucht.

UCK ROEPT OP TOT VORMING REGERING

De leiders van het UCK hebben, na het mislukken van de onderhandelingen, de K-Albanen opgeroepen zich te verenigen en een regering te kiezen. In een verklaring die door het eigen persbureau 'Kosovapress' werd uitgegeven, stelde de staf van het UCK, dat Hashim Thaci de bevoegdheid heeft gekregen om een etnisch-Albanese regering te formeren. Thaci, die nu om veiligheidsredenen in Albanië verblijft, riep al eerder op om kandidaten voor een nieuwe regering te noemen. De staf stelde dat het lijden in Kosovo twee oorzaken heeft: 'Servië en onze verdeeldheid'. Het kamp van de Kosovo-Albanen is sinds het conflict een jaar geleden oplaaide, verdeeld geweest in een gematigd deel dat de politiek leider Ibrahim Rugova volgt, en een radicaal deel dat zich achter de harde lijn van het UCK schaart. Thaci wijst ieder 'compromis' met Milosevic af. Hij verklaarde dit onlangs in een interview met de Franse radiozender

RTL.

DEMONSTRATIES WERELDWIJD

Duizenden mensen hebben het afgelopen weekeinde gedemonstreerd tegen de NATO-luchtaanvallen op de FRJ. In Europa, Australië en de VS protesteerden zij tegen het optreden van het bondgenootschap.

In Den Haag protesteerden 1300 mensen. Deze manifestatie werd georganiseerd door de 'Bond van Joegoslavische Clubs der Verenigingen in Nederland'. In Rotterdam protesteerden ongeveer 1000 mensen. Hier was de manifestatie opgezet door de 'Servische Vriendschapsvereniging Rotterdam'. Op Cyprus namen 2000 Serviërs, tweederde deel van de Servische gemeenschap op het eiland, deel. Overige demonstraties: Griekenland, Duitsland, Oostenrijk, Spanje en Frankrijk. In Parijs gebruikte de politie traangas tegen 300 Serviërs, die stenen naar de VS ambassade wierpen.

RUSLAND WORSTELT MET NATIONALISTEN

Rusland geeft met militair vertoon blijk van de groeiende ergenis over de NATO-luchtaanvallen op de FRJ. Begin april vertrok de eerste van zes oorlogsbodems naar de Adriatische Zee. De druk van de haviken in het Kremlin op de Russische regering om Joegoslavië te hulp te komen, neemt snel toe. De 'Liman' een verkenningvaartuig verliet de Zwarte Zeehaven Sebastopol om volgens minister van Defensie Sergejev, 'in het belang van de nationale veiligheid informatie te verzamelen over de toestand in het conflictgebied'.

President Jeltsin heeft verklaard dat Rusland zich niet in het conflict zal mengen, maar de politieke druk om eenzijdig het VN-wapenembargo op te heffen, neemt toe. De Federatieraad, de Russische senaat, nam een niet-bindende motie aan om Joegoslavië technische hulp te geven en de stafchef van de Russische strijdkrachten, generaal Kvasjnin, sluit niet uit dat Rusland militaire hulp aan het Joegoslavische leger zal bieden 'als

de omstandigheden daarom vragen'.



De Russische "Liman".

Time, 12 april 1999

NATO-TROEPEN IN ALBANIË 'OPERATION ALLIED HARBOUR'

De NATO gaat haar aanwezigheid in de regio versterken. De VS zullen 82 extra vliegtuigen sturen en Groot-Brittannië stuurt het vliegdekschip 'HMS Invincible' en twee andere oorlogsbodems. De Britten besloten daarnaast het aantal militairen in Macedonië met 4.000 man uit te breiden.

De NATO stuurt 8.000 man militairen naar Albanië om daar hulp te verlenen en bescherming te bieden aan de tienduizenden vluchtelingen. De Nederlandse regering is bereid ongeveer 300 militairen te leveren. De operatie komt o.l.v. de UNHCR te staan. Italië, dat een groot belang heeft bij stabiliteit in Albanië, zal de meeste manschappen leveren: tussen de 1.500 en 2.000 man.

VLUCHTELINGEN

Volgens de UNHCR zijn tot op heden (11 april 1999) ongeveer 500.000 Kosovo-Albanen uit Kosovo gevlucht naar:

- Bosnië 7.900;
- Turkije 6.000;
- Montenegro 61.000;
- Albanië 309.500;
- Macedonië 121.000.

Daar komen nog eens de 204.000 bij die Kosovo tussen februari 1998 en 24 maart dit jaar hebben verlaten en de 260.000 die zijn verdreven, maar zich nog in Kosovo bevinden. Niet alleen de NATO heeft zich onmiskenbaar verkeken op de agressieve Servische reactie op de luchtaanvalen. Het wekt dan ook geen verbazing dat de internationale vluchtelingenorganisaties (UNHCR) en de Euro-

pese regeringen onvoldoende zijn voorbereid op de gigantische stroom vluchtelingen, die vanuit Kosovo een goed heenkomen probeert te vinden. Hun eerste toevlucht is doorgaans FYROM, Montenegro of Albanië. Maar het lijkt geen twijfel dat ook andere landen in de regio zoals Griekenland en Italië, met vluchtelingen uit het oorlogsgebied zullen worden geconfronteerd. De landen van de EU menen dat de vluchtelingen zoveel mogelijk in de regio zelf moeten worden opgevangen, al is het maar om de terugkeer van de Kosovaren naar hun land mogelijk te maken. Toch dreigen er zelfs voor de korte termijn nogal wat bezwaren en risico's aan te kleven. In Macedonië bestaat het gevaar dat de komst van de Kosovaren een verstoring van het toch al broze etnisch-politieke evenwicht leidt. Albanië is straatarm. En andere buurlanden, waaronder Griekenland, staan niet te springen om honderdduizenden Kosovaren op te vangen.

DE PARTIJEN

DE KOSOVO-ALBANEZEN

De Kosovo-Albanese bevolking beroept haar streven naar onafhankelijkheid op de in 1974 in de Joegoslavische constitutie vastgelegde status van 'autonoom gebiedsdeel binnen de republiek Servië'.

De hoofdstad Pristina kreeg zelfs een universiteit, een academie van kunst en wetenschappen en een 'Albanologisch Instituut'. Voor het eerst in de Joegoslavische geschiedenis verwierf het Albanees een dergelijk hoge status. Na de dood van Tito maakte de nieuwe machthebber, Slobodan Milosevic, gebruik van de angst van de Servische bevolking voor een teloorgang van Kosovo en schrapte de autonome status van Kosovo uit de grondwet. In 1989, het jaar van het groots opgezette eeuwfeest van de 'slag op het Merelveld', is het gedaan met het Albanese zelfbestuur in Kosovo.

De Kosovo-Albanen en met name het UCK achten de huidige status niet rechtsgeldig en streven naar een her-

stel van de autonome status van 1974. Het probleem is echter dat Kosovo formeel nooit als republiek heeft geïgald. In de Joegoslavische grondwet van 1974 werd Kosovo als een 'nationale minderheid' (*narodnost*), en geen 'natie' (*narod*) beschouwd. Een nationale minderheid, een bevolkingsgroep met een nationaal thuis buiten Joegoslavië kon, ongeacht haar numerieke kracht, geen aanspraak maken op een eigen zelfstandige republiek en dus ook niet op afscheiding. De Kosovo-Albanese politici beroepen zich op hun getalsterkte: 'er zijn minder Montenegrijnen en Macedoniërs en toch hebben zij wel hun eigen republieken.'

UCK (KOSOVO BEVRIJDINGS- LEGER)

Oorsprong:

Over de oorsprong van het UCK is weinig bekend. E.e.a. doet vermoeden dat de kern van de commandostructuur van het UCK uit militairen en politie bestaat die tot 1992 een poging ondernamen om de wettelijk verkregen autonomie te herstellen. Deze pogingen werden in de kiem gesmoord door de Servische politie en het leger. Geruchten dat het UCK in Albanië m.b.v. de regering in Tirana een militaire opleiding zouden genieten konden tot nu toe niet worden bevestigd.

Doel: Gewapend verzet tegen de Servische onderdrukkers teneinde de onafhankelijkheid van Kosovo te bewerkstelligen.

Leiders: Adam Jesari (Gedood bij een Servische politieactie op 7 maart 1998) Momenteel lijken Thaci en Krasniqi de nieuwe leiders.

Structuur en organisatie:

Over de structuur van het UCK is sinds het eerste optreden van het UCK in januari 1996 veel gespeculeerd. In verklaringen spreken ze over zichzelf als zijnde guerrilla strijders. Over vaste basis en zware wapens schijnt het UCK op het moment niet te beschikken. Mogelijk heeft de Centrale Raad van het UCK wisselende basis in de omgeving van Pristina.

In de regio Drenica zou het UCK kunnen rekenen op burgerwachten die gedeeltelijk in het UCK zouden zijn geïntegreerd. In het ruige noorden van Albanië zouden zich UCK-trainingskampen bevinden: Ljabinot (bij Tirana), Tropoj (bij de Albanese grens met Kosovo) en Bajram Curri.

Optreden:

Aanvankelijk slecht bewapend, begon het UCK in 1997 met aanslagen op Servische politieagenten. Daarmee lokte het bewust een reactie op uit van Belgrado. Tijdens de Servische militaire campagne die in februari vorig jaar begon, werden al duizenden Albanese burgers uit hun huizen verjaagd. Volgens het UCK was dat de prijs die de Albanese moesten betalen voor hun onafhankelijkheidsstrijd. De guerrillastrijders trokken zich niets aan van de slachtoffers onder de Albanese burgerbevolking. Albanese die 'samenwerken' met de Serviërs, werden door het UCK vermoord en iedereen die een dialoog met Belgrado wilde beginnen was een verrader'.

Operatiegebied:

Ondanks berichten uit de Albanese gelederen bestaan er momenteel zeker geen 'bevrijde gebieden' in Kosovo die niet meer door de Servische politie maar alleen door de UCK beheerst zouden worden. Als machtsbasis van de UCK golden de gemeenten Skenderaj (Srbica), Glogovci (Glogovac) en Drenica. In deze gemeentes bevinden zich ongeveer vijftig dorpen en gehuchten die tot einde januari 1998 door de Servische politie redelijk gemedan werden. Het operatiegebied van het UCK is niet alleen begrensd door Kosovo, ook buiten Kosovo waar etnische Albanese zijn vertegenwoordigd (Bosnië, Macedonië en Montenegro) zouden tot inzetgebieden behoren. Volgens een verklaring van de UCK waren zij ook verantwoordelijk voor bomaanslagen in Macedonië.

SPOK (SRPSKI POKRET OTPORA)

SERVISCHE VERZETSBEWEGING KOSOVO

Deze beweging ontstond uit de aanhoudende ongeregelde tusschen de etnische Albanese en de Kosovo-Serviërs. Deze Serviërs besloten uit onvrede voor de 'ontoereikende steun van hun president Milosevic voor hun zaak' zelf voor hun zaken op te komen.

Voorzitter: Momcilo Trajkovic
Belangrijke steun: Aartsbisschop Artemije (Pristina)

Op 5 maart 1998 maakte de SPOK bekend een eigen defensieorganisatie op te zetten, genaamd Defensiecomité. Volgens een woordvoerder van de SPOK betrof het hier echter een politieke organisatie om de belangen van de Kosovo-Serviërs te dienen. Op 11 maart verklaarde de partij deel te willen uitmaken van de Servische regeringsdelegatie, hetgeen echter vanuit Belgrado werd geweigerd.

HET JOEGOSLAVISCHE OPTREDEN

Buiten de reguliere strijdkrachten VJ, opereren tal van para-militaire en speciale politie-eenheden in Kosovo.



CAT FIGHT: Arkan poses with brigade and mascot in 1991

Arkan
Time, 12 april 1999

POLITIE-PJP

De speciale politie eenheden (inclusief de oproerpolitie) zijn uitgerust met pantservoertuigen, zowel rups als wiel, anti-tankwapens, luchtafweergeschut, mortieren en heli's en opereren gekleed in blauwe camouflagekleding. Deze eenheden zijn reeds voor het akkoord van '98 in Kosovo actief en opereren veelal gezamenlijk met het geregelde Joegoslavische leger (de VJ), waarbij ze onder dekking

van de VJ worden belast met de feitelijke zuivering van oorden en het houden van razzia's onder de etnisch Kosovo-Albanese bevolking.

SPECIAL FORCES

Verkenningseenheden van 72 Special Forces Brigade uit Belgrado hebben zich eveneens in Kosovo ontplooid en bevinden zich aan de Macedonische en Albanese grens. De hoofdmacht is in staat zich zeer snel vanuit Belgrado in Kosovo te laten invliegen om grensoverschrijdende acties uit te voeren richting Kumanovo, Tetovo en Skopje in de FYROM.

PARA-MILITAIRE EENHEDEN

In Kosovo zijn twee soorten paramilitaire eenheden actief. De eerste groep wordt gevormd door de lokale Servische burgerwachten, bestaande uit Servische bewoners van Kosovo. Zij worden gesteund door Vojislav Seselj, de vice-premier van Servië en tevens voorzitter van de extreem-nationalistische partij SRS, de orthodoxe kerk en de MUP (Ministerie van Binnenlandse Zaken) die hen voorziet van wapens en voorbereidt op taken ter ondersteuning van de poli-

tie in de regio.

De tweede groep wordt gevormd door de zgn. 'chetnik'-groepen afkomstig uit Joegoslavië en de 'Republika Srpska'. Het zijn voornamelijk vrijwilligers die vechten voor geld en middelen afkomstig uit plunderingen. Deze groeperingen houden zich o.a. bezig met liquidaties en etnische zuiveringen. In Kosovo zijn sterke aanwijzingen dat de 'Zwarte Hand' actief is rond Pec en de 'Arkan Tijgers

rond Pristina.

Op 18 maart werd in Kosovo door KVM waarnemers een paramilitaire eenheid gezien in burgervoertuigen uitgerust met AK-47, ongebruikelijke camouflage kleding, lange baarden en traditionele Servische kleding. Arkan, de momenteel 46 jarige Montenegrijnse bendeleider van de gevreesde Servische 'Arkan Tijgers', opereerde tijdens de burgeroorlog in B-H en volgens de VS is hij verantwoorde-

lijk voor de moorden op moslims in Zvornik, Bijeljina en B-Kroaten in Brcko. In 1992 richtte hij de 'Servische Eenheidspartij' op, die tijdens de verkiezingen in Kosovo vijf zetels in de wacht sleepte. Dat succes had men te danken aan de boycot van de Kosovo-Albanezen. Na de oorlog in Bosnië kreeg Arkan's partij fl 400.000 van de OSCE. In Servie is hij een nationale held. Hij richtte een nieuwe voetbalclub op en vernoemde

die naar de Servische ridder die in 1389 de Turkse sultan Murad met een dolk doodde: 'Obilic'. Inmiddels wordt Arkan door het Joegoslavië Tribunaal gezocht.

Verder opereert er ook een groepering onder de naam 'White Eagles' in Kosovo. Deze eenheid zou onder bevel staan van Seselj en tijdens de oorlog in Bosnië bewapend zijn door het Joegoslavische Ministerie van Binnenlandse Zaken.



CRUISE INFERNO
Building said to be part
of the Interior Ministry
burns in Belgrade

Time 12 april 1999

RISICO'S IN "VAKANTIELANDEN"

Elnt D.A. van Amerom



Reisgids, december 1998

De Nederlanders worden reislustiger en gaan steeds verder weg. Dat brengt natuurlijk extra risico's met zich mee. De afgelopen maanden viel mijn oog dan ook meerdere malen op artikelen over onveilige situaties, waarin toeristen verzeild zijn geraakt. Al lezende vraag je je dan al gauw af... 'had dat nu niet voorkomen kunnen worden'. In dit artikel wil ik u dan ook met behulp van open-bron-informatie, iets breder informeren.

Voor dit artikel is o.a. gebruik gemaakt van: Consumentenbond Reisgids december '98, Cyprus News 99-03-12, International Herald Tribune, Time, Islamic Affairs Analyst, Algemeen Dagblad, Veluws Dagblad. NB: de afgebeelde schema's 'Risicolanden' geven slechts een indicatie van de mogelijke vakantierisico's, die u in de weergegeven landen kunt lopen.

INLEIDING

In sommige landen heerst thans een oorlogssituatie. In andere landen is, vanwege een wankel politiek evenwicht, op z'n minst sprake van een schijnbare vrede. Andere reisbestemmingen zijn ronduit gevaarlijk door terrorisme of oorlogsdreiging. Maar ook criminaliteit en ziekten kunnen een (vakantie)verblijf behoorlijk bederven. Vaak weet men niet

welke ellende men zich op de hals haalt, als een goede reisvoorbereiding achterwege blijft. Bijgevoegde perscollage spreekt daar immers boekdelen over. Van iedere volwassen Nederlander, die open staat voor het wereldgebeuren, mag toch worden verwacht op de hoogte te zijn van het feit dat onze aardbol steeds meer brandhaarden telt. Omdat 3 Mi-groep zich dagelijks met de belangrijkste brandhaarden bemoeit, en de zomervakantie in aantocht is, is voor u het een en ander op een rijtje gezet. Nadrukkelijk wil ik echter stellen dat het niet mijn bedoeling is om op de stoel van onze Militaire Veiligheidsorganisatie te gaan zitten. Vandaar dat hier uitsluitend wordt verwezen naar Buitenlandse Zaken. Het ministerie van Buitenlandse Zaken geeft informatie over de risicogebieden. U kunt daarvoor bellen 070 3484770, of u via Internet www.minbuza.nl op de hoogte stellen. Daarnaast geeft het Platvorm voor Vakantiereisadviezen adviezen, maar die zijn vooral gericht op reisorganisaties en beslaan daarom niet alle risico-landen.

TERRORISME EN AANSLAGEN

Zowel voor de lokale bevolking als voor toeristen vormen terroristen in een aantal vakantielanden nog steeds een reëel gevaar voor de veiligheid. Immers, het uiteindelijke streven is vaak het destabiliseren van het bestuur van het betreffende land. Belangrijke voorwaarden daarvoor zijn o.a.:

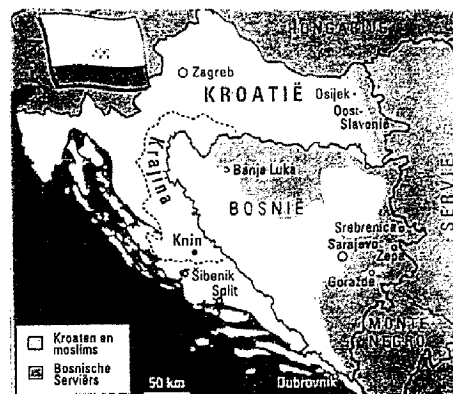
- het creëren van een onveilige sfeer onder de bevolking;
- het om zeep helpen van de economie, waardoor mede de zo essentiële toeristensector wordt getroffen en buitenlandse investeringen achterwege blijven.

Navolgend de belangrijkste betrokken (vakantie)landen:

Kroatië:

Alle reisorganisaties zijn het er over eens dat deze voormalige Joegoslavische

republiek veilig is voor reizigers. Toch wordt enige voorzichtigheid geadviseerd als men reist door de voormalige bezette gebieden in Oost- en West-Slavonië, de Krajina-gebieden en langs de grens met Montenegro en Bosnië-Herzegovina. De risico's hier betreffen landmijnen en andere achtergebleven explosieven, als u afwijkt van de (verharde) hoofdroutes. Dit geldt tevens voor de route Lukovo - Sibenik - Ston - tot aan de grens met Montenegro (Dalmatische kust).



NRC Handelsblad, 30 oktober 1995

Cyprus:

In wezen had het eiland alle ingrediënten om, net als bijvoorbeeld Kreta, uit te groeien tot een vakantiegebied bij uitstek. Het conflict tussen de Turks- en Grieks-Cypriotische gemeenschappen werd hierbij echter de storende factor. Toch is, vooral dankzij het Britse gezag (1914 - 1960), een redelijke toeristen infrastructuur ontstaan. De economische terugval, die mede werd veroorzaakt door de inval van Turkije (1974) en de huidige deling van het eiland veroorzaakte, heeft een verdere uitgroei van de toeristenindustrie evenwel beperkt. Vooral de zuidkust, waar ook de Britse enclaves liggen, heeft echter voldoende mogelijkheden voor een aangenaam vakantieverblijf. Toch spelen, naast het nadeel van de voortdurende oorlogsdreiging op het eiland, een aantal andere negatieve aspecten hierbij een rol. Deze zijn: de mijnevelden langs de bufferzone, de excursie-beperkingen naar en in het noorden van Cyprus, de sociale onrust (ontslagen en stakingen) binnen

China meldt 'paar duizend' acties van separatisten

Van onz...
SAFARI'S, STRAND, DUIKEN
RONDREIZEN en NIJLCRUISES
paratisten in Xin' van zaterdag
duizend' acties uitgevoerd, w
onder 'moord- en bomaansla
Dat is donderdag onth...
gouverneur v...
Prout...

Onrust reiswereld na dreiging PKK

...derlandse reiswereld ver-
ten de komende dagen de
Aanleiding zijn wil
dreigeme-
meer

PRACHTIGE KAMPEERRONDREIZEN

Z.-Afrika, Namibië, Botswana, Zimbabwe of Zimbabwe, Zambia, Malawi, Tanzania

23 dg v.a. 2999,-

company - www.shoestring.nl
info: 020-6850203 lid SGR

MEXICO

AFRIESI REIZEN: Rondreis A
Gegar. verfr. 7/4 laatste pla
/ 2895,- Tel. 020-6623953

[08] Explosions keep Limassol police busy

REPORTS of two explosions kept Limassol police on their toes on Wednesday night
blast yesterday being dismissed as no more than fireworks.

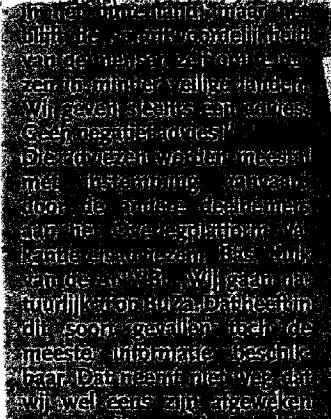
Liber wegens Anschlag zu lebenslanger Haft verurteilt

PARIS, 10. März. (Reuters). Ein Pariser Gericht hat am Mittwoch sechs Liberier in Libanon wegen Anschlag auf einen französischen Diplomat zu lebenslanger Haft verurteilt.

SYRIE

VOYAGE & CULTURE
non v.a. 1695,-

net u...
tig g...
prob...
'maa...
her des An...
voork...
her Angel...



Verwarring op Oost-Timor over aantal slachtoffers

Door Brigitte Sins
JAKARTA - In Oost-Timor zijn talloze slachtoffers van paramilitaire groepen aangehouden. Belo, die dinsdagavond generaal Suratman sprak, meldde dat de dodental van 25. Maar ik sluit niet uit dat de slachtoffers zijn omgekomen, aldus Belo. Volgens Belo zijn er al meer dan 50 mensen vermoord.

Indonesian Troops Kill 6 As Riots Flare in Ambon

JAKARTA — Soldiers fired on Christians in Ambon on Wednesday, killing six people, according to an official Antara news agency report. Fighting broke out in Ambon in the evening by both sides. A man was killed in the town. The fighting began in late 1999, as tensions arose over the early withdrawal of Indonesian troops from East Timor.

INDONESIE / GROEPS EN INDIV. STRAND EN L...

Ben. Kleuren brochure: Selam
3760 AA. Soest. Tel.: 035
Homepage: http://www...

SUPERAANBIEDING: B...
afzee 15 dgn... 498,-
comb. mogelijk...
gaanden). Indiv...
Shinta Travel O...

JEMEN 1999

Londen - De imam van een moske in Noord-Londen, Abu Hamza Al-Masri, wordt ervan verdacht betrokken te zijn bij de ontvoering en dood van een groep Westerse toeristen in Jemen. Hij is gearresteerd. Volgens de Jemenitische autoriteiten staat hij aan het hoofd van de bende die vorig jaar december drie Britse en een Australische toerist heeft ontvoerd.

mb. en leen-shure:
indiv. SGR
mos-
Abu Hamza
ontvoering
Westerse
gearresteerd.
Hij is gearresteerd.
Jemenitische
vorig jaar
een Au-
ontvoerd

Gorilla-toeristen namen bewus

Door Frans van den Houdt
Nairobi/Kampala

Het gebied in Zuidwest-Uganda waar begin deze week acht westerse toeristen zijn vermoord, geldt al geruime tijd als instabiel en gevaarlijk.

Extremistische Hutu hamwe (zij die samen hebben hun activiteiten in de laatste tijd flink opgevoerd) hier zonder extra bescherming.

westerse toeristen ontvoerd om zijn zeldzame beelden te maken, ondanks het oerwoud, jachtgebied. Het gebied is instabiel en gevaarlijk. Het gebied in Zuidwest-Uganda waar begin deze week acht westerse toeristen zijn vermoord, geldt al geruime tijd als instabiel en gevaarlijk.

ZUID AFRIKA
BAOBAB REIZEN Kleine groepen, individuele vrij. Brochure? 020-6275129. www.baobab.nl

SRI LANKA
PRACHTIGE RONDREIS SRI LANKA
23 dg v.a. 1899,- inclusief lijnvlucht, goede hotels, transport en reisbegeleiding.
The Shoestring Company - www.shoestring.nl
Folder? 0172-534500 (24 u) Info: 020-6850203 lid SGR

topmanagers Intel vermoord

...omdat de...
tu-milities vooral te doen is om Uganda te destabiliseren door haar toeristenindustrie hard te raken en zo te straffen voor haar... in Rwanda en

de economische sector, vanwege de harmoniseringsplannen van de regering (vier grote hotels, de haven van Lacrana en de nationale luchtvaartmaatschappij). Tevens is het aantal mogelijk criminele bomaanslagen verontrustend toegenomen, evenals het aantal hardnekkige geruchten over de wijdverbreide corruptie binnen het Grieks-Cypriotische politiekorps.

Egypte:

Sinds begin jaren negentig zijn extremisten in Egypte actief, m.n. in het gebied tussen Minya en Assiut, halverwege Caïro en Luxor. Het betreft hier m.n. de fundamentalistische moslimgroepering *Al-Gama'a al-Islamiya*, die sinds 1992 verantwoordelijk wordt gesteld voor ca. 1200 slachtoffers, voornamelijk militairen en politiemannen. Na de aanslag vorig jaar bij Luxor is het aantal toeristen dat Egypte bezoekt, drastisch gedaald. Volgens de autoriteiten lopen bezoekers geen gevaar meer, maar de waarschuwingen van de moslimgroeperingen spreken andere taal. In januari van dit jaar werden 43 verdachte militanten gearresteerd op beschuldiging van het voorbereiden van moorden op ambtenaren en belangrijke openbare voorzieningen. En op 25 februari werden vijf militanten opgepakt tijdens een religieuze bijeenkomst, waarbij *Gama*-pamfletten en -videobanden in beslag werden genomen.

Israël:

Hoewel Israël wel altijd een toeristentrekkende plek zal blijven, is de kans op aanslagen nog steeds aanwezig. Met uitgebreide controles, zowel op de vliegvelden als binnen Israël zelf, moet rekening worden gehouden. M.n. de Palestijnse organisatie *HAMAS* is hier de belangrijkste terroristische factor. Gebleken is dat de terroristen het vooral gemunt hebben op plaatsen waar veel mensen bij elkaar komen, zoals stadsbussen, winkelcentra, voetgangers-oversteekplaatsen e.d. Gebieden waar de situatie altijd gespannen is zijn: de Gazastrook, de Westbank en Oost-Jeruzalem. Op 23 maart nog vond in

Tel Aviv een bomaanslag plaats, waarbij 1 dode en zeven gewonden vielen. Ook in het noorden van Israël is altijd een zekere mate van gevaar aanwezig. Bij tijd en wijle bestookt de fundamentalistische moslimgroepering *Hezbollah*, vanuit Libanon, de Israëlische grensplaatsen. Tot slot zouden de geplande Israëlische verkiezingen in april en de mogelijke eenzijdige uitroeping van de onafhankelijke staat Palestina door Yasser Arafat in de maand mei, tot grote gewelddadigheden kunnen leiden.

politiemannen bezetten het terrein van de universiteit in de wijk 'Bejazit'. Na de dreiging (15 maart) van de Koerdische partij PKK om ook de toeristenindustrie aan te pakken, maakte de Turkse ambassade in Den Haag bekend dat het instaat voor de veiligheid van buitenlandse vakantie-gangers. Toeristische trekpleisters in Istanbul, -zoals het Topkapi Paleis, de Blauwe Moskee, de Aya Sofia en de overdekte bazaar-, worden streng bewaakt. Ten minste 1500 mensen in het gehele land werden gearresteerd. Op



CAR BOMBED - Explosives experts examining the wreckage of a taxi blown up by a bomb in front of an Istanbul health clinic Wednesday. The attack killed the driver of the taxi and wounded eight other people.

IHT, 11 maart 1999

Turkije:

Het zuidoostelijk deel van Turkije is al jarenlang een gebied waar strijd geleverd wordt tussen de Koerden en regeringstroepen. Reizen naar dit gebied wordt dan ook al langer door de adviserende organen afgeraden. Sinds de arrestatie van de Koerdische leider Öcalan (1 februari) echter hebben de gewelddadigheden in Turkije zich alleen maar uitgebreid. Protestdemonstraties vinden nu ook in de grote steden als Ankara en Istanbul plaats. Bomaanslagen en confrontaties tussen (Koerdische) demonstranten komen hier regelmatig voor. De gouverneur van Istanbul heeft op 16 maart, na een reeks van Koerdische terreuraanslagen, de noodtoestand afgekondigd. Ca. 100 linkse betogers werden opgepakt en zo'n duizend

zondag 22 maart kwam het in Istanbul tot een schietpartij tussen Koerdische demonstranten en de politie, waardoor 7 mensen gewond raakten. Voor West- en Zuid-Turkije, waar de belangrijkste badplaatsen liggen, is ondanks de bovengenoemde PKK-dreiging, nog geen negatief reisadvies afgekondigd (25-3-99). Wel wordt geadviseerd opletterend te zijn.

India:

Over het algemeen is de situatie in India, ondanks de 'gewapende vrede' met buurland Pakistan, vrij stabiel. Het land is echter niet helemaal vrij van terrorisme. Daarnaast komen regelmatig gewelddadigheden tussen etnische en religieuze groeperingen voor. In Delhi vinden af en toe bomaanslagen plaats. De deelstaat Assam

is gevaarlijk gebied en Bihar wordt door rovers onveilig gemaakt. Ook de deelstaten Jammu en Kashmir zijn onveilig; het gevaar voor bomaanslagen, m.n. op bussen en treinen, ligt voortdurend op de loer. Er zijn steeds meer aanwijzingen dat de islamitisch-extremistische groepering Taliban (vanuit bases in Pakistan) het terroristisch verzet in Kashmir steunt.

Sri Lanka:

Op het eiland komen sinds 1997 regelmatig schermutselingen tussen Tamil Tijgers en regeringssoldaten voor. Het onveiligste deel van het eiland is de noordkust. Ook de zuidoostkust, waar het Yale National Park is gelegen, wordt i.v.m. gewapende overvallen afgeraden. Begin vorig jaar vielen door bomexplosies nog doden in het centrum van de hoofdstad Colombo.

Relatief veilig zijn dus de west- en zuidkust, als ook de geliefde bezienswaardigheden Anuradhapura en Pollonaruwa.

Indonesië:

De (studenten)rellen in Jakarta schijnen enigszins onder controle te zijn. Toch komen nog regelmatig protestdemonstraties in de hoofdstad voor. Sinds begin dit jaar is ook op de Molukken de vlam in de pan geslagen. Op Ambon bijvoorbeeld schijnt de 'Jihad' (islamitische heilige oorlog) te zijn uitgeroepen en is de christelijke minderheid hier het slachtoffer geworden. In feite komen op bijna alle eilanden bij tijd en wijle botsingen tussen de overheid en plaatselijke bevolkingsgroepen voor. De huidige instabiele situatie in Indonesië heeft alles te maken met de slechte economische omstandigheden, waarin het land al geruime tijd verkeert. De daardoor ontstane sociale onvrede laat zich vertalen in etnische en religieuze conflicten. Het advies is om samenscholingen en universiteitsgebouwen te mijden. De meeste deelnemers aan het Overlegplatform voor Vakantiereisadviezen namen recent nog een negatief reisadvies over voor reizen naar de oostelijke eilanden (m.n. de Molukken, Oost-Timor, Irian

Jaya).

CRIMINALITEIT

Van een geheel andere orde dan terrorisme en oorlogsgevaar is de criminaliteit in bepaalde landen. Toeristen zijn voor tasjesdieven en zakkenrollers een gemakkelijke prooi, vooral in en rond spoorwegstations en in de metro. Bij betalingen met een creditcard moet u op uw hoede zijn voor fraude. In restaurants kunt u beter gebruik maken van menukaarten met prijzen, omdat u anders teveel in rekening wordt gebracht. Sommige criminelen vermommen zich als politieagent en proberen zo de toeristen te intimideren en geld afhandig te maken.

Stedenreizen:

Bovenstaande geldt -m.n. voor wat betreft bezoeken in het kader van de z.g. stedenreizen. Bovenin de *top-tien* staan o.a. de populaire hoofdsteden Praag, Boedapest, Parijs, Rome en Londen. Vooral de illegale geldwisselaars in de twee eerstgenoemde steden zijn berucht.

Daarnaast is het in de grote steden van de volgende landen oppassen voor zakkenrollers en overvallers: Jamaica, Turkije (vooral in Istanbul), de Dominicaanse Republiek, Zimbabwe, Venezuela, Peru, de Russische Federatie (Moskou), Cuba en Roemenië. Hetzelfde geldt ook voor het Middenlandse Zee-gebied, speciaal

daar waar veel mensen samenkomen, zoals bijzondere toeristische attracties, (smalle) winkelstraten, drukke markten e.d.

Mexico:

Dit land is een favoriete vakantiebestemming geworden. Helaas loopt men in een aantal grotere steden de kans beroofd te worden. Hiertegen moet u alert blijven, vooral bij vliegvelden, stations en in bussen. Op lange-afstandsbussen is al menige overval gepleegd, vooral 's nachts. Het oude centrum van Mexico-stad moet in de avonduren gemedend worden en de veiligste taxi's zijn die 'opafroep'.

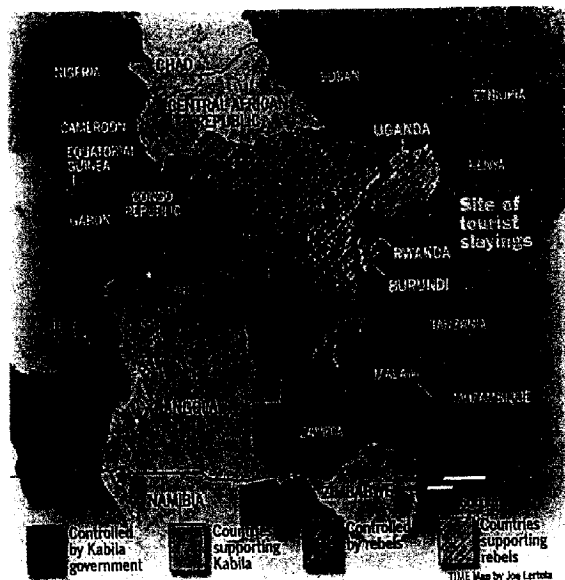
Centraal- en Zuid-Afrika:

Centraal-Afrika is vanwege de voortdurende oorlogshandelingen bepaald geen toeristisch gebied (grote Merengebied, Congo, Angola etc.). Een feit is tevens dat meerdere buurlanden (o.a. Uganda, Burundi, Namibië) al dan niet actieve steun verlenen aan de diverse groeperingen in dat gebiedsdeel. Daarnaast is de politieke situatie in deze zgn. steunlanden vaak verre van stabiel. Voor alle duidelijkheid is een kaartje bijgevoegd. In Kenia bijvoorbeeld komen in bepaalde delen van het land, waaronder het noorden en de kuststreek, ook etnische conflicten voor. De armoede is daar groot en dus ook de kleine criminaliteit in de toeristenstreken. In

Nairobi en Mombasa kunt u gemakkelijk het slachtoffer worden van een beroving of gewapende overvallen op auto's. Verder kampt Kenia met een toename van cholera en malaria. In Zuid-Afrika neemt de criminaliteit in de grote steden zoals Johannesburg en Pretoria in hoog tempo toe en wordt steeds gewelddadiger.

BEZINT VOOR U BEGINT

Voor alle landen waar criminelen de toeris-



Time, 22 maart 1999

